

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Nr. 37 183

939

Leonore,

ROMANCE VAN BURGER.

UIT HET HOOGDUITSCH

door

J. PENON.

C

13

f. « - 25.

930 C13
1.1

LEONORÉ.

ROMANCE VAN BURGER.

Uit het Hoogduitsch

DOOR

J. PHON.

TE GRONINGEN, BIJ
J. OOMKENS.

1839.

LEONORE.

Romance.

Lenore rees voor 't morgenrood
Uit bange, wilde droomen:
»Mijn Wilhelm! leeft ge of heeft de doed
Mij alle hoop benomen?» --
Hij was met Frits, den wakk'ren held,
Ten bloed'gen Praagschen kamp gesneld,
En zond in al die weken
Zijn liefje taal noch teeken.

De Koning en de Keizerin,
 Al lang geneigd tot vrede,
 Beschikten 't eind'lijk in der min;
 Het zwaard keerde in de scheede.
 En beider heir nam d' aftogt aan,
 Met krans en lauwer rijk belaan;
 Terwijl hun blijde zangen
 Trompet en pauk vervangen.

En overal en overal,
 Op wegen en uit stegen,
 Trok oud en jong den jubelschal
 Van 't nad'rend krijgshair tegen.
 »Goddank!» riep kind en gade luid,
 »Wees welkom!» menig blijde bruid;
 Maar Wilhelms uitverkoren
 Was groet, noch kus beschoren.

Zij liep wel heel den krijgsdrom af,
 En vroeg naar aller namen;
 Maar niemand, die haar kondschap gaf,
 Van allen, die daar kwamen.
 En zij, van allen troost beroofd,
 Rukt zich de haren uit het hoofd,
 En vloekt de onzalige aarde,
 Die zoo veel leeds haar baarde.

En jamm'rend ijlt de moeder toe: —

»Mijn God! wil u erbarmen!

Mijn kind! zoo bang, zoo droef te moe?" —

Zij sluit haar in heur armen.

»o Moeder! moeder! 't is gedaan!

De wereld, alles moog' vergaan!

God wil zich niet erbarmen,

o Wee, o wee, mij armen!" —

»Help God! Zie in genade ons aan!

Kind! bid het *onze vader!*

Wat God doet, dat is welgedaan;

Hij 's God en vriend te gader!" —

»o Moeder! moeder! ij'd'le waan!

Mij, mij heeft God niet welgedaan!

Wat hielp mijn smeekend vragen,

Mijn kermen en mijn klagen?"

»Help God! help! die den Vader kent,

Die weet, hij helpt zijn kind'ren.

Het hoogerwaardig Sacrament

Zal wis uw smart vermind'ren." —

»o Moeder! moeder! mijn ellend'

Verligt, verzacht geen Sacrament!

Geen Sacrament zal 't leven

Den dierb'ren doô hergeven."

» Hoor kind! zoo hij eens u ontrouw,
 In verre, vreemde streken,
 Een and're voor zich koos tot vrouw
 En u zijn woord dorst breken?
 Kind! zet den valschaard uit uw' zin!
 Zijn misdrijf baart hem geen gewin;
 Moet hij, de ontaarde! sterven,
 Hij zal zijn loon niet derven!" —

» o Moeder! moeder! 't is gedaan!
 Verloren is verloren!
 Heil brengt me alleen het sterven aan;
 o Ware ik nooit geboren!
 Doof uit, mijn licht! voor eeuwig uit!
 Sterf weg en nacht en hel ten buit!
 God wil zich niet erbarmen,
 o Wee, o wee mij armen!" —

» God! treed met haar niet in 't gerigt,
 Hoezeer ze ook zich bezondigt!
 Zij weet niet, wat ze u is verplicht,
 En wat ze al snoods verkondigt!
 Ach, kind! vergeet door aardsch verdriet,
 Het eeuwig heil der ziele niet!
 Zoek ver van 't laag gewemel
 Een' bruingom in den Hemel!" —

» o Moeder! wat is zaligheid?
 o Moeder! wat is helle?
 Bij Wilhelm slechts is zaligheid,
 En zonder hem is 't helle! —
 Doof uit, mijn licht! voor eeuwig uit!
 Sterf weg en nacht en hel ten buit!
 Geen Hemel en geen aarde
 Heeft zonder hem ooit waarde!" —

Zoo voer ze al voort met klimmend vuur
 En bragt het bloed aan 't gisten;
 Zoo voer ze al voort, van uur tot uur,
 Met haren God te twisten.
 Den blanken boezem reet zij stuk
 En vloekte en jammerde in haar' druk
 Tot eind'lijk de avond daalde
 En met zijn starren praalde.

En buiten, hoor! eens viervoets draf!
 Hoor 't klett'ren van zijn hoeven!
 Een ruiter stijgt van 't zaaltuig af;
 Wis wil hij hier vertoeven.
 Daar klingelt, hoor! niet luide en schel,
 Maar zachtjes, zoetjes 's huisdeurs bel;
 En op 't gegeven teeken
 Hoort men den vreemd'ling spreken:

» Holla! holla! doe op, mijn kind!
 Zeg, liefje, toeft en wacht ge?
 Hoe zijt ge jegens mij gezind?
 Zeg, spoedig, weent of lacht ge?" —
 » He! Wilhelm! gij?... Zoo laat bij nacht?...
 Ik heb geweend en lang gewacht;
 Ach veel, ach veel geleden!
 Vanwaar komt gij gereden?" —

» Wij zad'len slechts om middernacht.
 Ver reed ik, van Bohemen.
 Ik heb zoo laat deez' togt volbragt,
 Om, liefje! u mee te nemen." —
 » Keer in, keer in, zoo gij mij mint,
 Hol huift in heg en haag de wind,
 Kom liever in mijn armen
 Mijn dierb're! u eerst verwarmen!" —

» Hol huil' in heg en haag de wind!
 Laat tieren, razen, ijlen!
 Mijn klepper is geen marrensvrind,
 Ik durf hier niet verwijlen.
 Kom vlug! gezwind! ei! niet vervaard!
 Kom stijg bij me op! ras mee te paard!
 Ik heb nog voor het dagen
 Wel honderd mijl te jagen." —

» Zoo ver en in dit nachtuur nog,
 Wilt gij me in 't bruidsbed dragen?
 Ei hoor! daar bromt de dorpsklok nog,
 Zij heeft reeds elf geslagen." —

» Zie hier, zie daar! de maan schijnt hel,
 Wij en de dooden rijden snel,
 Ik wed, gij zult nog heden,
 Het bruiloftsbed betreden." —

» En is uw woning net en rein?
 Hoe ligt ze? zeg me 't, waarde!" —

» Ze is ver van hier, ze is koel en klein,
 Ze omvat maar drie span aarde!" —

» En plaats voor mij?" — » Voor u, voor mij!
 Wel stijg maar op! vlug, vlug me op zij!
 Die 't feestmaal ons bereiden,
 Getroosten zich geen beiden." —

En liefje, spoedig te overreên,
 Was nevens hem gezeten;
 Den arm sloeg ze om haar' ruiter heen;
 Zij was al 't leed vergeten.
 En 't ging al voort, berg af, berg op,
 In wilden, vliegenden galop,
 Dat ros en ruiter snoven
 En kei en vonken stoven.

En land en akker, beemd en wei
 Werd schier hun' blik onttoegen;
 't Ging over bruggen, steen en kei
 Al dond'rend heen gevlogen.
 »Is liefje ook bang?... de maan schijnt hel,
 Holla! de dooden rijden snel!
 Is liefje ook bang voor dooden?" —
 »Ach neen! ... zwijg van de dooden!" —

Wat klonk daar, hoor! zoo naar, zoo bang?
 Hoe fladd'ren ginds de raven!
 Hoor klokgebrom! hoor lijkgezang:
 »Laat ons het rif begraven!"
 Ook nadert, zie! een zwarte schaar,
 Verzeld van kist en doodenbaar;
 Het lied, hetwelk zij huilen,
 Rijst als uit 's afgronds kuilen.

»Begraaft na middernacht uw lijk,
 Met zuchtend, klagend stenen!
 Ik ben een jeugdig vrouwtje rijk,
 Mee, naar ons feestmaal henen!
 Kom koster! hier! hier met uw koor,
 En prevel mij het bruidslid voor!
 Kom, heeroom! spreek niet tegen,
 Dreun op uw' achtb'ren zegen!" —

Stilte als in 't graf, men zwijgt ... en ziet!

De doodbaar is verdwenen,

De schare volgt, de schare vliedt

Met ros en ruiter henen.

En 't ging al voort, berg af, berg op,

In wilden, vliegende galop,

Dat ros en ruiter snoven

En kei en vonken stoven.

Hoe vlogen regts, hoe vlogen links,

De bergen, boomen, hekken!

Hoe vlogen regts, hoe vlogen links

De dorpen, steden, vlekken! —

» Is liefje ook bang? ... de maan schijnt hel!

Holla!, de dooden rijden snel!

Is liefje ook bang voor dooden?" —

» Neen! zwijg toch van de dooden!" —

En ginds bij 's maanlichts bleeken glans

Ontwaart men gansche scharen

Van schimmen, die ten wilden dans

Om galg en rad vergaren. —

» Kom, luchtgespuis! kom volg mijn schreef!

Mee naar ons heug'lijk trouwfeest heen!

Danst op, gij vlugge rijen!

Als we ons ter ruste vlijen!" —

En gierende, als een herfstorkaan
 In dorrend, stervend loover,
 Sloot zich de schare al jub'lende aan,
 Stoof ze ijlings tot hem over.
 En 't ging al voort, berg af, berg op,
 In wilden, vliegenden galop,
 Dat ros en ruiter snoven
 En kei en vonken stoven.

En alles, wat de maan bescheen,
 Spoedt weg van voor hun oogen!
 't Vliedt pijlsnel, pijlsnel voor hen heen,
 Ja! zelfs de starrebogen! —
 » Is liefje ook bang? ... de maan schijnt hell!
 Holla! de dooden rijden snel!
 Is liefje ook bang voor dooden?" —
 » Wee! laat in rust de dooden!" —

» Voort, klepper! voort! reeds kraait de haan!
 Het uurglas is verlopen! ...
 Voort, vliegensvlug! de dag breekt aan! ...
 Gevlogen, niet gekropen! —
 He liefje! ontwaart gij 't bruidsbed wel?
 Holla! de dooden rijden snel!
 Wij zijn, heb vree er mede!
 Wij zijn ter regter stede!" —

Een ijz'ren deur weêrhoudt het ros;
 De ruiter viert den teugel.
 Één rietslag! ... en de deur barst los,
 Ten spijt van slot en beugel!
 't Gaat midden tusschen graven door;
 Het bleeke maanlicht wijst het spoor;
 Men staart op wit gebeente
 Of blinkend lijkgesteente.

En wee! 't geen de ijzing nog vermeêrt!
 Een zeldzaam, vrees'lijk wonder!
 Des ruiters kolder, ba! verteert,
 Valt weg als murwe tonder!
 Het lijf wordt pees en vleesch ontroofd;
 Een naakte schedel wordt het hoofd.
 Zie! in den dood herschapeu
 Zwaait hij de zeis, zijn wapen!

Wild stampet het ros; verweed, vervaard
 Blaast, spuwt het gloênde vonken.
 o Schrik! en daar ontsluit zich de aad!
 't Verdwijnt ... 't is reed verzonken.
 En hoor! gehuil hoog in de lucht
 En diep in d' afgrond bang gezucht!
 Lenore bloedt het harte,
 Zij krimt en sterft van smarte!

En rondom danst bij 's maanlichts glans,
In groote, wijde kringen,
Heel 't schimmenheir den rondedans;
Hoër! hoor ze huilend zingen:
» Geduld! wat leeds u de aarde ook bied!
Mor! twist met uwen Maker niet!
Ach! moog' maar na uw sterven,
Uw ziel genâ verwerven!''
